

תקנות רישוי שירותי התעופה (בתי ספר להוראת טיס), תשל"א 1971-1

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 4 ו-23 לחוק רישוי שירותי התעופה, תשכ"ג 1963-, אני מתקין תקנות אלה:

פרק ראשון: כללי

1. הגדרות (תיקון: תשמ"ה)

- בתקנות אלה -
- "המנהל" - ראש מינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה או מי שהוא הסמיך לענין תקנות אלה, כולן או מקצתן;
- "כלי טיס" - כמשמעותו בתקנות טיס (רשיונות לעובדי טיס), התשמ"א 1981- (להלן - תקנות הרשיונות);
- "בתי ספר" - בית ספר להוראת טיס לאנשי צוות כאמור בתקנה 15(1) לתקנות הרשיונות, לרבות מועדון תעופה;
- "מועדון תעופה" - עמותה שנושמה לפי חוק העמותות, התש"ס 1980-, שיש בה עשרה חברים לפחות ושמתרתה לפעול לקידום הטיס.
- "מתלמד" - לרבות טייס מתלמד כמשמעותו בתקנות הרשיונות;
- "לימודי קרקע" - לימודים עיוניים הקשורים בהכשרת אדם לקבלת רשיון או הגדר כמשמעותם בתקנות הרשיונות.

2. בית ספר לטיס

לא יחזיק אדם ולא ינהל בית ספר אלא ברשיון מאת המנהל ובהתאם לתנאי הרשיון.

פרק שני: רשיון בית ספר

3. בקשת רשיון

בקשת רשיון להחזיק בית ספר וניהולו לפי תקנה 2 (להלן - רשיון בית ספר) או לחידושו, תוגש למנהל בטופס שקבע המנהל ושניתן להשיגו במשרדו.

4. מתן רשיון

- לא יינתן רשיון בית ספר ולא יחודש אלא לאחר שהמבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי עומדים לרשותו -
- (1) מקום מתאים למשרד וללימודי קרקע;
 - (2) כלי טיס מהסוג המתאים להוראת טיס בבית הספר והם במצב תקין ומצויידיים בצידוד שקבע המנהל כדי להבטיח למי שמורה טיס באותו כלי טיס את השליטה המלאה בו בכל עת;
 - (3) המיתקנים והציוד הדרושים לצרכי הוראה;
 - (4) מדרוך טיס ראשי שהמנהל נתן לו היתר לניהול בית ספר, לאחר שהוכיח להנחת דעתו של המנהל ידע מקצועי ונסיון כמפורט בתקנה 5;
 - (5) ביטוח המתלמדים, המדריכים, בית הספר וכן צד שלישי להנחת דעתו של המנהל.

5. מדרוך טיס ראשי (תיקון: תשמ"ה)

(א) לא יינתן לאדם היתר לשמש כמדרוך טיס ראשי אלא אם -

- (1) מלאו לו 21 שנה;
- (2) הוא בעל רשיון טיס והגדר מכשירים וכן בעל רשיון מדרוך טיס והגדר מתאימים;
- (3) הוא הוכיח להנחת דעתו של המנהל נסיון של לפחות אלף שעות זמן טיסה במטוס כטייס-מפקד, מהם לפחות 500 שעות טיסה כמדרוך, והיה בעל רשיון מדרוך טיס בהתאם לפרק החמישי לחלק ב' של תקנות הרשיונות בשנתיים האחרונות שלפני הגשת הבקשה למתן ההיתר.
- (3) מדרוך טיס ראשי יהיה אחראי על ההדרכה בבית ספר, ובין השאר ימלא בו את התפקידים האלה:
 - (1) יאשר דו"חות אימונים, תוצאות בחינות, תעודות העברה ותעודות גמר;
 - (2) יוודא רמת הדרכה נאותה;
 - (3) יתכנן את פעילות כלי הטיס, המדריכים והמתלמדים;
 - (4) ינהל מסמכי מעקב אחר התקדמות המתלמדים והישגיהם;
 - (5) יערוך מבחנים לקביעת רמת המתלמדים והישגיהם;
 - (6) יפקח על המדריכים ועל עבודתם;
 - (7) יפקח על רמת לימודי הקרקע ועל המדריכים;
 - (8) יקיים קשר מתמיד עם המנהל בכל הנוגע להדרכה בבית הספר.

6. רשיון מפעיל

לא יינתן רשיון בית ספר אלא לבעל רשיון מפעיל לפי סעיף 2(א) לחוק; הוא ייחשב כחלק בלתי נפרד ממנו ויחולו עליו כל התנאים האמורים ברשיון המפעיל.

7. סמכויות המנהל

המנהל רשאי לתת רשיון לבית ספר, לסרב לתתו או להתלותו, להגביל ברשיון את המספר והסוג של כלי הטיס שיוורשו לבית הספר ואת מספר המתלמדים בו, וכן רשאי הוא לתת היתר למדרוך טיס ראשי או לסרב לתתו.

8. העברת רשיון

- (א) לא יעביר אדם רשיון בית ספר בכל דרך שהיא ולא ירשה לאחר להחזיק או לנהל בית ספר על פי רשיון שניתן לו אלא לפי היתר בכתב ומראש מאת המנהל.
- (ב) ניתן רשיון בית ספר לתאגיד, לא ייעשה כל שינוי בתאגיד על ידי הוספה או החלפה של חבר או שותף, או על ידי העברת השליטה בתאגיד או על ידי העברה, הוספה או חלוקה מחדש של זכויות, או על ידי ביטול, העברה או הקצאה חדשה של מניות, בין חברי התאגיד לבין עצמם או ביניהם לבין מי שאינו חבר התאגיד, אלא בהסכמה בכתב ומראש מאת המנהל.
- (ג) ניתן רשיון בית ספר לתאגיד שהשליטה בו היא בידי תאגיד אחר או שמניות ממניותיו בידי תאגיד אחר, יחולו הוראות תקנות משנה (ב) גם על התאגיד האחר.
- (ד) בתקנה זו, "תאגיד" - למעט מועדון תעופה.

9. הצגת רשיון

בעל רשיון בית ספר יחזיק את הרשיון במקום נראה לעין בבית ספרו.

10. בקורת כלי הטיס והציוד בבית ספר

- (א) בעל בית ספר ימציא למנהל לפי דרישתו את כלי הטיס והציוד המשמשים לצרכי הוראת טיס בבית ספרו לשם בדיקה וביקורת.
- (ב) המנהל רשאי בכל עת סבירה להיכנס לבית ספר לשם -

- (1) בדיקת כלי הטיס, הציוד והמיתקנים וביקורתם ;
 (2) ביקורת שיטות ההוראה והתאמתן לתכנית הלימודים ;
 (3) בדיקת קיומן של הוראות תקנות אלה.
- 11. העסקת מדריך טיס מוסמך בלבד** (תיקון : תשמ"ה)
 לא יעסיק בעל בית ספר בהוראת טיסה אלא אדם כאמור בפרק החמישי לחלק ב' של תקנות הרשיונות שהוא בעל הכשרה, ידיעה מקצועית ונסיון בלימודי קרקע להנחת דעתו של המנהל (להלן - **רשיון מדריך טיס**) ולא ירשה למי שאינו בעל רשיון מדריך טיס להורות טיסה בבית ספרו.
- 12. הוראה - בכלי טיס שאושר**
 לא יורה אדם טיס ולא ירשה בעל בית ספר להורות טיס בבית ספרו אלא בכלי טיס שאישר המנהל בכתב לצורך זה.
- 13. ספר רישום**
 (א) בעל בית ספר ינהל ספר רישום שבו יצויינו מדי יום ביומו לגבי כל מתלמד לחוד -
 (1) שמו, מענו ומספר תעודת הזהות או הדרכון של המתלמד ;
 (2) תוצאות הבדיקה הרפואית שבה עמד ;
 (3) מועד התחלת הלימודים ;
 (4) מספר השיעורים, סדרם ותמציתם ;
 (5) מועד סיום הלימודים ;
 (6) פרטי הבחינות שבהן נבחן ותוצאותיהן ;
 (7) פרטים נוספים שדרש המנהל.
 (ב) בעל בית ספר אחראי לרישום בספר הרישום ולנכונות הפרטים שנרשמו בו.
 (ג) ספר הרישום יישמר בבית ספר לפחות שלוש שנים מיום הרישום האחרון בו.
- 14. המצאת ספר רישום**
 (א) בעל בית ספר יציג למנהל לפי דרישתו את ספר הרישום.
 (ב) בעל בית ספר ימציא למנהל לפי דרישתו דו"חות, הודעות, פרטים או מסמכים אחרים הנוגעים לפעולות בית הספר וימסור פרטים נכונים ומלאים ותשובות נכונות ומלאות ככל שיידרש.
- 15. ספר טיסות**
 (א) בעל בית ספר ינהל ספר רישום טיסות, בצורה שהורה המנהל, שבו יצויינו הפרטים המדויקים של כל טיסה בכל כלי טיס המופעל בידי בית הספר, לרבות -
 (1) זמן המראה וזמן נחיתה של כלי הטיס ;
 (2) הצוות שהטיס את כלי הטיס, לרבות המתלמד שטס בו ;
 (3) התרגילים שבוצעו בכלי הטיס ;
 (4) נתיבי הטיסה ;
 (5) מטרת הטיסה.
 (ב) ספר הטיסות יישמר בבית ספר לפחות שלוש שנים מיום הרישום האחרון שנעשה בו.

פרק שלישי : תכנית לימודים והסמכת מתלמדים

- 16. תכנית לימודים**
 (א) בית ספר יכין תכנית לימודים ויגיש אותה לאישור המנהל לא יאוחר מיום הגשת הבקשה לרשיון בית ספר.
 (ב) אישר המנהל תכנית לימודים כאמור, חייב בעל בית הספר וכל בעל הגדר הדרכה להורות טיס לפי התכנית.
 (ג) לא ישנה בעל בית ספר את תכנית הלימודים שאושרה לו, אלא בהסכמת המנהל.
- 17. מבחנים ותעודות גמר**
 (א) סיים מתלמד נושא מנושאי תכנית הלימודים, יערוך בעל בית הספר מבחן להוכחת ידיעותיו של המתלמד, כפי שהורה המנהל.
 (ב) לא יערוך בעל בית ספר מבחן בנושאי לימודי קרקע אלא אם הוכיח המתלמד כי נכח בלפחות שלושה רבעים מסך כל השיעורים לפי תכנית הלימודים באותו נושא.
 (ג) בעל בית ספר ישמור כל בחינה בכתב וכל דיווח ממבחן טיסה בתיקו האישי של המתלמד, לתקופה של שנתיים לפחות לאחר הסמכתו.
 (ד) עמד מתלמד בהצלחה בכל נושאי תכנית הלימודים, תוענק לו מאת בית הספר שבו למד תעודת גמר מאושרת בחתימת ידו של מדריך הטיס באותו בית ספר.
- 18. תוכן תעודת גמר**
 תעודת הגמר תהיה בצורה ובנוסח שקבע המנהל.
- 19. החלפת בית ספר**
 (א) לא סיים מתלמד את כל תכנית הלימודים בבית ספר פלוני, רשאי הוא להמשיך לימודיו בבית ספר אחר ; הנסיון, כושר הביצוע והידיעה המקצועית שרכש בבית הספר שממנו עבר, יובאו בחשבון בבית הספר שאליו עבר בהערכת הנסיון, כושר הביצוע והידיעה המקצועית הכוללים הנדרשים ממנו לפי תקנות הרשיונות לקבלת רשיון טיס.
 (ב) עבר מתלמד מבית ספר אחד למשנהו יינתן לו מאת בית הספר שממנו עבר אישור, בחתימת ידו של מדריך הטיס הרשאי באותו בית ספר, שבו יפורטו הישגיו של המתלמד בבית הספר שממנו עבר, בהסתמך על ספר הרישום, ובלבד שלא יינתן אישור כאמור אלא אם רכש המתלמד באותו בית ספר לפני קבלת האישור לפחות מחצית מהנסיון, כושר הביצוע והידיעה המקצועית הנדרשים בהתאם לתכנית הלימודים המאושרת באותו בית ספר.
 (ג) עבר מתלמד מבית ספר אחד למשנהו, יועבר תיקו האישי, לרבות פרטי הרישום בספר הרישום לגבי המתלמד, לאותו בית ספר, ובעל בית הספר יבצע בו רישומים מהשלב שהגיע אליו בית הספר הקודם.

פרק רביעי : הסמכת בית ספר לעריכת מבחנים לרשיון טיס

- 20. הגדרות**
 בפרק זה -
 "מבחנים" - מבחנים להוכחת ידיעה מקצועית, נסיון וכושר ביצוע לצורך קבלת רשיון טיס כמפורט בתקנות הרשיונות, כולם או מקצתם ;
 "בית ספר מוסמך" - בית ספר מוסמך לעריכת מבחנים לרשיון טיס.

21. הסמכת בית ספר

- (א) בקשה להסמכת בית ספר או לחידוש ההסמכה של בית ספר מוסמך יש להגיש למנהל בטופס שבו יפורטו המבחנים שברצון המבקש לערוך.
- (ב) לא תינתן הסמכה לבית ספר אלא אם הוכיח המבקש, להנחת דעתו של המנהל, כי בשנה האחרונה שקדמה להגשת הבקשה לפחות שמונים אחוזים מבין המתלמדים בבית ספרו נבחנו וקיבלו רישיון טיס בלי שנכשלו בפעם הראשונה שבה נבחנו כאמור.
- (ג) הסמכת בית ספר לפי תקנה זו תיחשב חלק בלתי נפרד מרשיון בית הספר לפי תקנה 2.
- (ד) לא תחודש הסמכה אלא אם עמד המבקש בכל תנאי ההסמכה, להנחת דעתו של המנהל.

22. עריכת מבחנים

- (א) ניתנה לבית-ספר הסמכה לעריכת מבחנים, רשאי בעליו לערוך מבחנים בתנאים כאמור בתקנה זו.
- (ב) בעל בית ספר מוסמך יגיש למנהל, תוך ששים יום מיום מתן תעודת גמר, את בקשת המתלמד לרשיון טיס, בצירוף תיקון האישי ומסמכים אחרים שיש בהם כדי להראות כי המתלמד למד בהתאם לתכנית הלימודים המאושרת וכי רמת הישגיו מתאימה לרמת ההישגים הנדרשת לצורך עריכת מבחנים; המנהל רשאי, לפי שיקול דעתו, להאריך את תקופת הגשת בקשת המתלמד ליותר מששים יום.
- (ג) מצא המנהל כי מתלמד שהגיש בקשה כאמור בתקנת-משנה (ב) ממלא אחר הוראות תקנות אלה, יתיר לו המנהל לגשת למבחנים בבית ספר מוסמך שבו קיבל המתלמד תעודת גמר; על אף האמור בתקנת-משנה זו, רשאי המנהל להורות כי מתלמד ייבחן שלא במסגרת בית הספר שבו קיבל תעודת גמר.
- (ד) לא יערוך בעל בית ספר מוסמך מבחנים אלא אם מסר למנהל מראש הודעה על מועדי המבחנים ומקומם ושמות המתלמדים הנבחים בהם ואלא אם אישור המנהל את עריכת הבחינות כאמור.
- (ה) ניגש מתלמד למבחנים כאמור ירשום בעל בית הספר בתיקו האישי את הפרטים הבאים לגבי אותו מתלמד:
- (1) שם המתלמד הנבחן ושם משפחתו, מענו ומספר תעודת זהותו או דרכונו;
 - (2) שם הבוחן;
 - (3) תאריך המבחן;
 - (4) פרטי המבחנים;
 - (5) פרטי כלי הטיס בו נערך המבחן;
 - (6) הישגיו של המתלמד;
 - (7) אישור הבוחן להישגיו של המתלמד;
 - (8) אישור מדריך הטיס הראשי של בית הספר להישגיו של המתלמד;
 - (9) פרטים נוספים שדרש המנהל.
- (ו) מתלמד שעמד בהצלחה במבחנים, לא יידרש להוכיח ידיעה מקצועית, נסיון או כושר ביצוע נוספים בנושאים שבהם נבחן בהצלחה.

פרק חמישי: תוקף רשיון בית ספר ותוקף הסמכת בית ספר

23. ביטול רשיון בית ספר או הסמכה

- (א) הוכח למנהל כי בעל בית ספר לא מילא אחר תקנות אלה, רשאי הוא לבטל את הרשיון או את ההסמכה.
- (ב) בעל בית ספר יחזיר למנהל את הרשיון את ההסמכה שבוטלו, תוך חמישה ימים מיום שנשלחה אליו בדואר רשום הודעת המנהל על הביטול.

24. תקפם של רשיון והסמכה

- תקפם של רשיון בית ספר ושל הסמכה לא יעלה על תקופת תקפו של הרשיון כאמור בסעיף 2(א) לחוק שניתן לבעל בית הספר.

פרק שישי: הוראות כלליות

25. תחילה

תחילתן של תקנות אלה היא כתום שלושה חדשים מיום פרסומן.

25א. עונשין (תיקון: תש"ס)

העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 1,000 שקלים או שניהם כאחד.

¹ ק"ת תשל"א, 1284; תש"ס, 1400; תשמ"ה, 859.